Проєкт

Резолюція Міжнародної наукової конференції
«Сучасне українознавство в обороні держави та її повоєнній відбудові»,
яка відбулась в Київському національному університеті імені Тараса Шевченка
16 жовтня 2025 р.

Організатори конференції: Науково-дослідний інститут українознавства Київського національного університету імені Тараса Шевченка, Інститут мовознавства ім. О.О. Потебні та Інститут мистецтвознавства, фольклористики та етнології імені М. Т. Рильського Національної академії наук України, Міжнародна асоціація україністів, Національна асоціація україністів, Національна академія педагогічних наук України, Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського.

В роботі конференції взяли участь 217 учасників із України, Німеччини, США, Польщі, Угорщини, Румунії, Молдови, Туреччини, Греції.

Мета Міжнародної наукової конференції – інформування українознавчої спільноти про результати наукових досліджень з мовознавства, соціальної філософії, етнології, історії, археології, соціології, глобалістики, літературознавства, фольклористики, мистецтвознавства, пов'язаних з гуманітарною консолідацією українців перед російською агресією та визначенням перспектив повоєнної відбудови України.

Учасники конференції, обговоривши нагальні проблеми сучасного українознавства, констатують актуальність та суспільну затребуваність теоретичних проблем, що розглядалися в межах секцій Конференції:

- Мовне планування і мовна політика в умовах російської агресії;
- Український наратив і колективна ідентичність нації;
- Українська минувшина та історична пам'ять: новітнє осмислення;
- Українська ідентичність в етнокультурному порубіжжі;
- Туристичний та краєзнавчий потенціал України;
- Закордонна україністика: проблеми й перспективи розвитку;
- Роль освітніх закладів в Україні й поза її межами у збереженні й утвердженні української ідентичності;
- Українське мистецтвознавство, літературознавство і фольклористика в контексті сучасних викликів і цивілізаційних протистоянь.

Учасники Конференції відзначають, що в умовах російської агресії українознавство грає важливу роль для формування національної ідентичності, збереження історичної пам'яті й культурної спадщини, для підтримання стійкості народу та єдності нації. Учасники Конференції відзначають, що науковий захід створив умови для:

- обговорення українськими фахівцями й міжнародними експертами стану, проблем і перспектив розвитку Ukrainian Studios як міждисциплінарної галузі знань про Україну та українство;

- інтеграції вітчизняних фахівців з українознавства в європейську й світову спільноту дослідників цих проблем;

- установлення двосторонніх і багатосторонніх контактів, у тому числі й міжнародних, для організації й участі зацікавлених сторін у наукових дослідженнях з проблем українознавства.

Учасники конференції рекомендують:

1. Покласти на Науково-дослідний інститут українознавства функції координатора українських студій в Київському національному університеті імені Тараса Шевченка, розширити співпрацю Інституту з закордонними осередками україністики, підтримати ініціативу створення закордонних філій НДІУ.

2. Творчим колективам науковців НДІ українознавства, які взяли участь в Конференції, подати на Основний конкурс науково-дослідних робіт МОН України 2025 року фундаментальні проєкти «Російська пропаганда та дезінформація як загроза національній ідентичності української діаспори»; «Героїзм і стійкість як чинники гуманітарної консолідації українського суспільства в період російсько-української війни»; «Північне Причорномор'я як контактна зона Запорозької Січі та Кримського ханства: протистояння і пошук консолідації (XV–XVII століття)»; прикладні проєкти «Історична реконструкція автентичних українських традицій на сакральних об'єктах етнотуризму», «Створення цифрового архіву українознавчих студій».

3. Вжити заходів для впровадження в освітній процес українського наративу, зокрема через сучасну мілітарну літературу – у справі увіковічнення пам’яті загиблих героїв російсько-української війни, популяризації прикладів героїзму захисників України.

4. Звернутися до Кабінету міністрів України з вимогою перевести туризм із сфери обслуговування населення в галузь економіки з видатками і прибутками до бюджету України на основі внесення змін до статистичного обліку результатів діяльності сфери туризму, увівши сателітні рахунки, які будуть враховувати результати діяльності видів економічної діяльності прямо і опосередковано пов’язаних з туризмом.

5. Продовжувати дослідження в галузі української топонімії, у тому числі – ойконімії Східних і Південних регіонів України з метою наукового обґрунтування доцільності перейменувань населених пунктів.

6. З метою збереження та повернення в суспільне життя врятованої культурної спадщини територій, постраждалих внаслідок Чорнобильської катастрофи, та реалізації державної політики у сфері утвердження української національної та громадянської ідентичності учасники конференції звертають увагу уповноважених органів управління на необхідність виконання Постанови Верховної Ради України від 21.04.2011 № 3299-VI «Про створення Державного музею-архіву народної культури українського Полісся» (зі змінами, внесеними Постановою ВРУ від 15.06.2011 № 3616-VI) шляхом реалізації публічного

інвестиційного проєкту «Будівництво Державного музею-архіву народної культури Українського Полісся у місті Києві».

Рекомендувати Оргкомітету Міжнародної наукової конференції «Сучасне українознавство в обороні держави та її повоєнній відбудові» сприяти оприлюдненню матеріалів конференції у фахових виданнях НДІ українознавства КНУ імені Тараса Шевченко («Українознавство», «Українознавчий альманах»), в електронній Збірці доповідей і виступів учасників конференції; розмістити дану резолюцію на сайті Інституту.